

Postutvalget 29 mai

Utdypende informasjon til Postutvalget

Hensikt og innhold

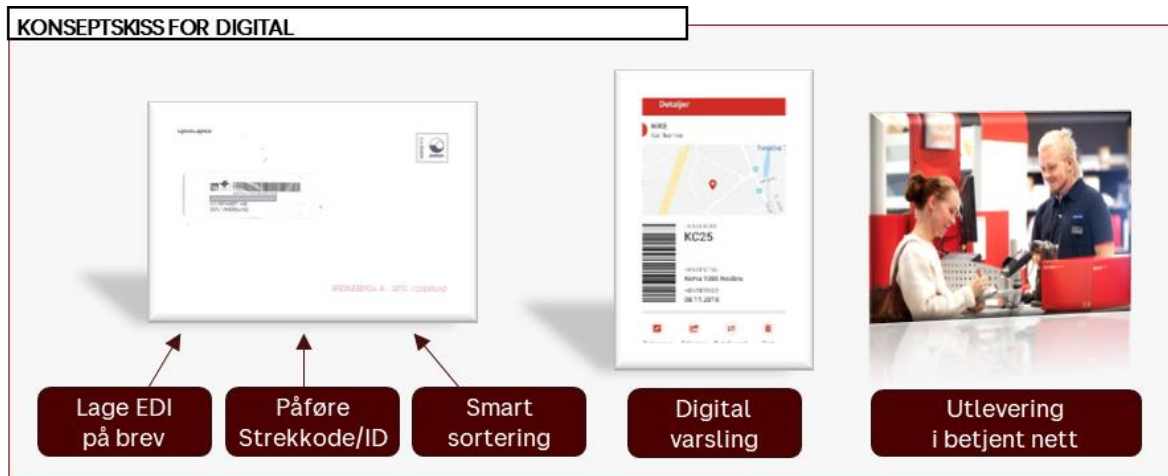
Hensikt med saken

- Utdypende informasjon om tema Postutvalget har bedt om ytterligere innsikt i;
 - hentepunkt
 - pris og volumforutsetninger
 - beredskapsroller
 - kostnadssetting av ulike kompenserende tiltak
- Posten stiller gjerne til gjennomgang av materialet og for å svare på spørsmål til temaene.

Innhold

1. Hentepunkt
2. Pris og volumforutsetninger
3. Beredskapsroller
4. Kostnadssetting av ulike kompenserende tiltak

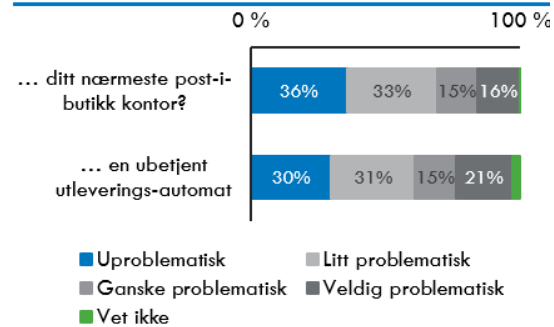
Posten og innbyggerne har lang erfaring med sendinger (pakker) til hentepunkt, brev i hentepunkt vil ligne på denne tjenesten

1. **Digital varsling** om sending på vei og sending klar til henting
2. Mulighet for å **hente for hele husstanden** (familiefunksjon)
3. Mulighet for å **velge hentepunkt**
4. **Rask framføring** (2 dagers fremsendingstid - 5 dager utlevering)
5. Kan/vil oppfattes som en **enklere/bedre tjeneste for noen** (digital varsling og hente på nærmeste hentepunkt)
6. Kan/vil oppfattes **krevende for deler av befolkningen?** (for eksempel sårbare grupper, ikke-digitale, en andel eldre, stor avstand til hentepunkt)

Oslo Economics gjennomførte en markedsundersøkelse i 2020 som indikerte at ~2/3 av befolkningen oppfatter hentepunkt som akseptabelt

Figur 3-1: Hvor problematisk er det for deg dersom post* ikke lenger leveres til postkassen din hjemme, men i stedet må hentes på ...

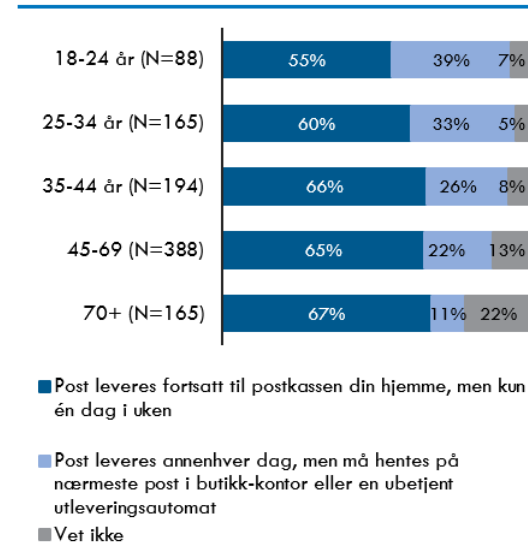

Kilde: Spørreundersøkelse gjennomført av Respons Analyse på vegne av Oslo Economics i 2020. N=1000.

* I introduksjonen til spørreundersøkelsen ble det presisert at spørsmålene omhandler post man i dag mottar i postkassen.

Figur 3-2: Hva foretrekker du av følgende alternativer?

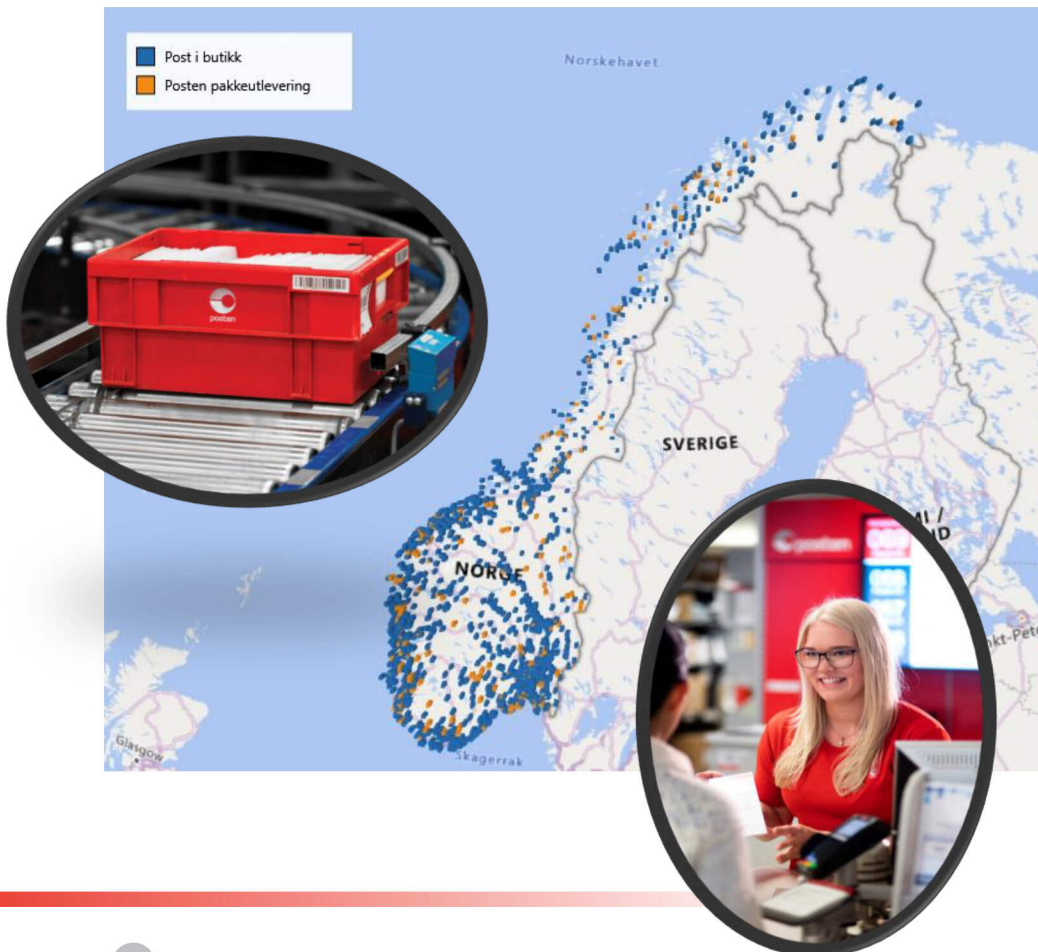

Kilde: Spørreundersøkelse gjennomført av Respons Analyse på vegne av Oslo Economics i 2020.

1. Markedsundersøkelse er basert på ca 1000 respondenter der majoriteten (ca 2/3) svarte at det ville være uproblematisk eller bare litt problematisk å hente brev på et hentepunkt.
2. Siden den gang har Posten etablert flere hentepunkt og brevvolumene har falt ytterligere som i sum gjør at flere antatt vil oppfatte hentepunkt som en akseptabel løsning.

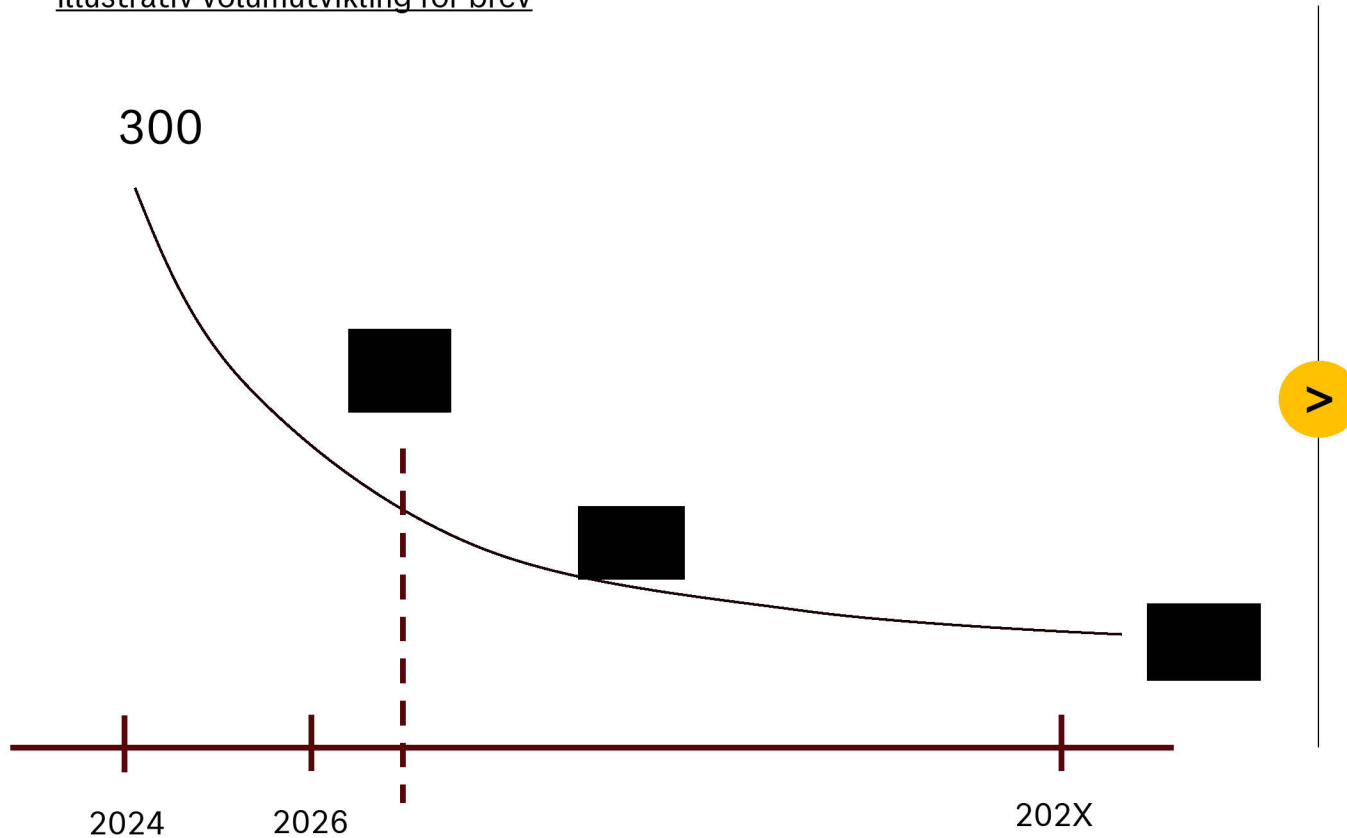
■ millioner brev per år betyr at vi vil ha ~ ■ brev per dag til hvert av våre ~1600 hentepunkt (post i butikk)

1. Posten har p.t. ca 1600 betjente hentepunkt. ■ millioner brev per år betyr ■ brev per dag i gjennomsnitt per hentepunkt.
2. 300 brev = en kassett med brev
3. For hentepunkt med store volum har vi ulike **alternative løsninger**:
 - Omfordele volum mellom hentepunkt
 - Etablere «brev utleveringspunkt» = forenklet post i butikk
4. Brev sorteres i **alfabetisert rekkefølge** i kassett for effektiv utlevering
5. Brev kan hentes samlet av en person for **hele husstanden**
6. ■ millioner brev (ca ■ av volumet til virksomheter og ■ til private) betyr ■ brev per capita per år

Vi tar høyde for rundt [redacted] millioner sendinger ved omstillings- tidspunkt og en utflating av volum rundt [redacted] millioner på lang sikt

Illustrativ volumutvikling for brev

1. Volumforholdet mellom **brev og pakker** er i dag [redacted] – vi **designer løsninger** for en verden der brev og pakkevolum blir et [redacted] forhold
2. Brev blir **aldri «borte»**;
 - fysisk innhold (pass, bombrikker++)
 - ikke digitale mottaker (600 000 ikke digitale)
 - innhold der det fysiske formatet har større effekt/leserate enn digital distribusjon osv
 - internasjonale forpliktelser (import/eksport)
3. Hentepunkt med digital varsling er en **bærekraftig end-state løsning for brev** – uavhengig av volum
 - kan fint kombineres med hjemkjøring kommersielt for de som ønsker det
 - eller til større målgrupper i regi av Staten

Noen målgrupper vil/kan oppleve hentepunkt som utfordrende og det kan være samfunnsøkonomisk riktig å tilby disse hjemkjøring

Målgruppe	Tentativt omfang husholdninger/postkasser	Tentativt omfang personer	Andel
Pensjonister (over 65 år)*		1.035.000	19 %
_ mellom 65 og 74 år	330.000	550.000	10 %
_ over 75 år	300.000	485.000	9 %
Distrikt**			
_omfang dersom avstand max 1 km til hentepunkt			
_omfang dersom geogafi fra avisanbudet	1.076.000		42 %
Sårbare grupper***			
_ nedsatt funksjonsevne	har ikke kilde data	630.000	11 %
_ uføretrygdet	har ikke kilde data	364.000	7 %
Bedrifter/virksomheter****			
_ 1-4 ansatte	128.000		5 %
_ 5-9 ansatte	24.000		1 %
_ mer enn 10 ansatte	24.500		1 %
Totalt antall	2.550.000	5.550.000	

*) SSB - fakta om befolkningen 2023

**) Postens intern analyse basert på avstand til hentepunkt max 1 km

***) Bufdir - personer med funksjonsnedsettelse (2020 tall)

****) SSB- virksomheter og foretak 2023

1. Noen målgrupper vil/kan oppleve hentepunkt som krevende uavhengig av antall brev de mottar og avstand til hentepunkt.
2. I et forretningsmessig scenario hensyntar ikke Posten alle samfunnsøkonomiske konsekvenser av en omlegging.
3. Det kan være god samfunnsnytte i å tilby hjemkjøring til definerte målgrupper i regi av myndighetene.
4. Hjemkjøring til postkassen eller dørterskel kan fint kombineres med at andre målgrupper har hentepunkt som standard.
5. Det er mange måter å segmentere befolkningen på, tabellen gir en indikasjon på omfang av noen grupper.
6. Tilbud om hjemkjøring til målgrupper bør gjøres enkelt og med minst mulig administrasjon (ikke søknad/vedtak/klageprosesser osv)

Avstand til hentepunkt vil antatt bety en del for opplevd tilgjengelighet og servicenivå ved hentepunkt som standard

Kategori	1 km	2 km	4 km	8 km	16 km
Antall husholdninger/postkasser som vil få hentepunkt som standard gitt km grense X fra hentepunkt					
Antall husholdninger/postkasser som vil få hjemkjøring (til postkasse) som standard gitt km grense X fra hentepunkt					
Sum total					

*) Kilde; Posten interne analyser basert på dagens hentepunkt (post i butikk) og dagens postkasseplasseringer

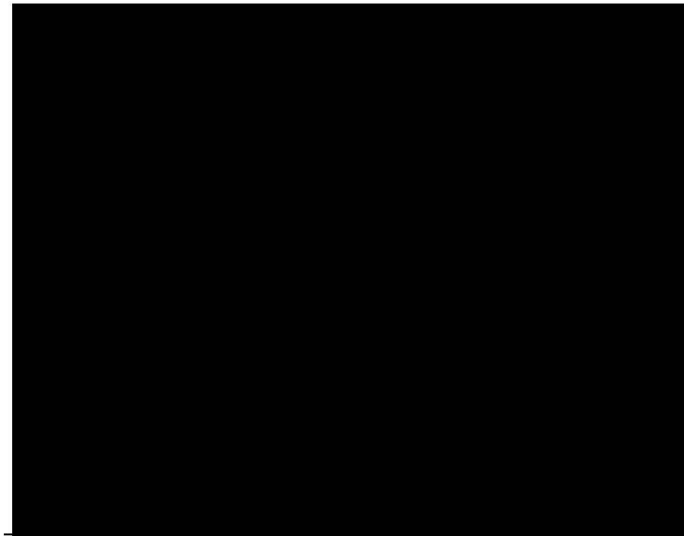
***) Tall angitt i tusen

1. Beregningene er basert på Posten interne simuleringsverktøy og GIS data.
2. Det er mange måter å definere distriktsdimensjonen på, men avstand til hentepunkt kan være relevant;
 - Tabellen viser at dersom det defineres en max grense på **1 km til hentepunkt** vil [redacted] husstander få hentepunkt som standard og [redacted] husstander få tilbud om **hjemkjøring** (postkasse)
 - Tilsvarende endres tallene vesentlig for hver km man øker «grensen» – for eksempel **ved 4 km vil** [redacted] ha hentepunkt som standard og [redacted] husstander få tilbud om **hjemkjøring** (postkasse)
3. Legger man til grunn postnummer definisjonen fra **avisanbudet** i regi av SD som definisjon av «distrikt» vil [redacted] husstander få **hentepunkt** som standard og [redacted] få tilbud om **hjemkjøring** (postkasse)

Pris og volumforutsetning i Postens kontrafaktisk scenario

Forutsatt prisøkning på C2X brev under 100 gram*

Dagens
priser

100% til
hentepunkt

*Volumvektet gjennomsnittsinntekt på innenlands frimerkefrankerte brev under 100 gram. Uttrykt i 2024-priser inkl. MVA – prisøkning frem til implementering vil gi tilsvarende økning i fremtidens brevnett

1. I seneste beregning av statlig kjøp (for 2025, desember 2023) har vi lagt følgende pris og volumforutsetninger til grunn;
 1. et adressert brevvolum i hentepunktløsningen på om lag [redacted] mill. sendinger (tilsvarende ca. [redacted]% volumbortfall) og
 2. Snittinntekt for frimerkefrankerte brev under 100 gram øker med ca [redacted]%
 3. Masseinnlevert post har en prosentvis høyere prisøkning, og gjennomsnittsprisen for alle brev øker med [redacted]
2. Vi har nå et bedre bilde av skaleringsmulighetene som ligger i hentepunktalternativet, bl.a. ved bruk av utleveringsautomater. Vi arbeider med løsninger som skal kunne takle [redacted] mill. brevsendinger, og det er derfor ingen behov for aktivt å redusere brevvolumet, som var en del av vurderingen i 2020.

Volumutvikling og prisforutsetninger vil vurderes nøye frem mot omlegging og etter vurdering av kundekonsekvenser av både pris endring og serviceendring

Et landsdekkende postbudnettverk kan være en betydelig kapasitet for stat og kommuner i krise og krig

ECONOMY - WAR IN UKRAINE

Ukraine's Postal Service, a lifeline in a country at war

Retirees wait around a postal delivery van to receive their pension in Mayaky, Ukraine.

Photo: AFP

Relevante beredskapsroller i krise/krig kan være:

1. Opprettholde ordinære postleveranser
2. Informasjonsformidling (info.ark fra kommuner)
3. Statussjekk på innbygger (toveis informasjon)
4. Vareleveranser (vann, mat, jod tabletter++)
5. Kontanthåndtering/betalingsformidling
6. Forsyningslinjer inn og ut av landet

Krisehåndtering fungerer best når overgangen mellom dagligdrift og krisehåndtering er liten

Posten er en robust landsdekkende aktør med en fungerende fysisk og digital verdikjede og erfaren lederlinje;

- Fysisk tilstedeværelse over hele landet – «det fysiske 5G nettet»
- Eksisterende kundeforhold til alle virksomheter og alle husstander
- Høy tillitt i befolkningen
- Fungerende lederlinje/kommunikasjonslinje
- Fungerende fysiske og digitale verdikjeder for framføring av «alle» typer forsendelser inkludert digitale støttesystem for planlegging, oppfølging, bekreftelse osv.
- Lang erfaring i å håndtere avvik og finne løsninger enten det handler om utfordringer med vær, strøm eller andre annen infrastruktur (vei, bane, fly) i alle deler av landet.

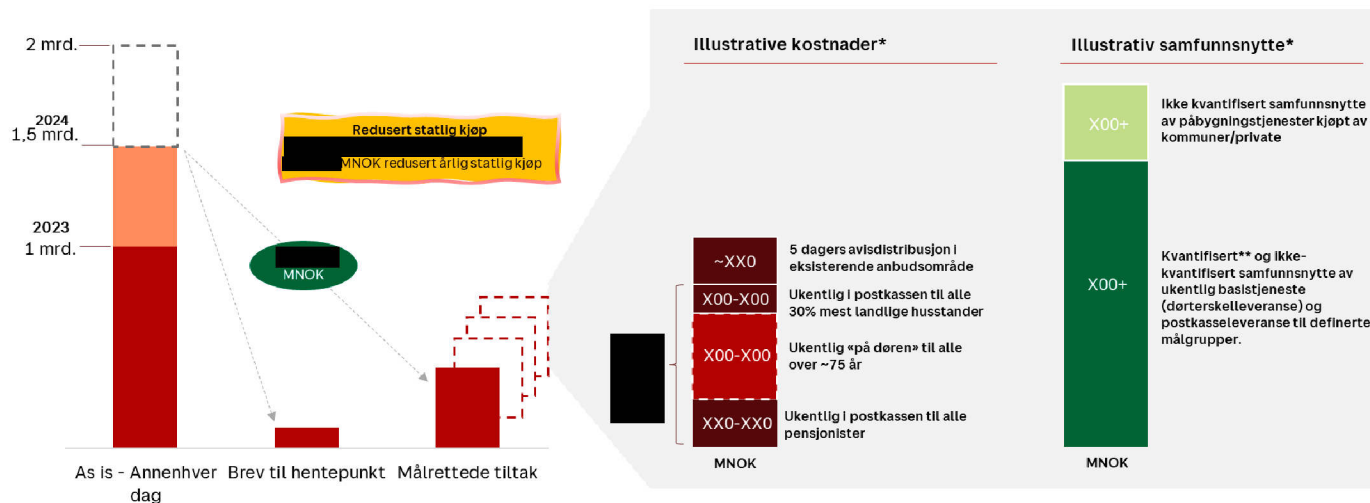
Forebygging er et sentralt element også for å redusere omfanget av uønskede hendelser både i normalsituasjoner og i kriser

I tillegg at det landsdekkende postbud nettverket er til nytte i krisehåndtering vil en dørterskeltjeneste til eldre være nyttig mtp annen **beredskap/forebygging i fredstid**:

1. Brannsikkerhet, egenberedskap ++
2. Svindelforebygging osv
3. Informasjonssikkerhet (fysisk direktekommunikasjon fra myndighetene)

Posten har simuleringsverktøy og analyser til raskt å kunne gi spissede kostnadsestimat på ulike kompensierende tiltak/målrettede tjenester

1

1

Kompenserende og/eller målrettede tiltak – hva er tentative kostnader for ulike målrettede tiltak i regi av staten?

- Hjemkjøring til postkasse en dag i uken for pensjonister?
- Hjemkjøring til postkasse en dag i uken for distrikt
- Hjemkjøring til postkasse en dag i uken for sårbare grupper?
- Hjemkjøring til postkasse en dag i uken for alle?
- Dørterskeltjeneste for alle over 75 år?

Gitt at Postutvalget ønsker konkretisering av kostnadsestimat for ulike kompensierende tiltak vil Posten kunne levere dette med 3-4 ukers varslingsstid

Oppsummering og veien videre

1. Hentepunkt; Posten er trygge på at hentepunkt er en langsiktig og god løsning for mange. Vi bygger strukturer og tekniske løsninger dimensjonert for å håndtere volum opp mot █████ millioner brev i hentepunkt. Det kan/vil være målgrupper der hjemkjøringsløsninger (postkasse) antatt er samfunnsmessig bedre og/eller mer politisk akseptable, men slik hjemkjøring må i såfall skje i regi av staten.
2. Prisstrategien for brev endres i takt med forventet volum og omleggingstidspunkt. Gjeldene volum og prisforutsetninger følger av til enhver tid gjeldende statlig kjøpberegning. For privatmarkedet (frimerke) vil gjennomsnittlig prisøkning være opp mot █████% fra dagens nivå gitt forventede volum.
3. Posten er godt egnet for ulike beredskapsroller knyttet til informasjon og vareleveranser hjem til folk i alle deler av landet, men forutsetningen for å kunne løse en beredskapsrolle robust er at det eksisterer et landsdekkende postbudnett av et visst omfang.
4. Posten er klare til å gi Postutvalgt kostnadsestimat på ulike hjemkjøringsløsninger (postkasse), forutsatt en klar «bestilling» på hva som skal estimeres. Posten trenger ca 3-4 uker på beregne kostnader for ulike scenario.